

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Кафедра економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота

з

економічної теорії

на тему:

**«Порівняльний аналіз межі бідності в Україні та країнах
ЄС»**

Студентки II курсу ЕМЕн-21 групи

Синоруб М. В.

Науковий керівник:

професор, доктор сільськогосподарських наук Гайда Ю. І.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Тернопіль - 2017 р.

Зміст

Вступ.....	4
Розділ I. Теоретико-методологічні засади дослідження проблеми бідності.....	6
Розділ II. Порівняльний аналіз рівня бідності в Україні та країнах ЄС.....	11
Розділ III. Шляхи подолання бідності в Україні	18
Висновки.....	22
Список використаних джерел.....	24

Вступ

Бідність існує в кожній країні світу єнайдавнішою суспільною проблемою. Для розуміння цього глобального явища, а також межі бідності в Україні та країнах ЄС, необхідно окреслити суть самого поняття «бідність». На сьогодні наукові розвідки в економічній і соціологічній галузях представляють різноманітні підходи до трактування цього контенту.

Поняттям «бідність» описують окремі соціально-економічні ситуації та окреслюють ним багато соціально-економічних проблем, проте чіткого визначення в сучасній науці цього поняття досі не існує.

Термін «бідність» дедалі частіше вживається у повсякденному житті. Для уточнення самого контенту поняття бідності використовують такі твердження: «злиденність», «відносна бідність», «нужденність», «абсолютна бідність», а також «межа бідності»[6].

Явище бідності – одна із найбільших проблем цивілізаційного розвитку. Оскільки зазначена проблема не лише породжує вкрай негативні соціальні наслідки, вона ще слугує й стримуючим чинником економічного зростання, тому тема курсової роботи є **актуальною та важливою**.

Метою нашого дослідження є аналіз межі бідності України в порівнянні із країнами Європейського Союзу.

Завдання наукової розвідки:

- визначити сутність поняття «бідність»;
- здійснити моніторинг показників бідності;
- співставити важливі чинники, що впливають на рівень межі бідності в Україні та країнах Євросоюзу;
- провести порівняльний аналіз частки бідного населення в Україні та країнах ЄС;

- представити стратегію зниження рівня бідності, що слугуватиме **новизною** наукової роботи.

Об'єкт дослідження: рівень бідності в Україні та країнах ЄС.

Предмет наукової роботи: компаративний аналіз меж бідності в Україні та країнах Євросоюзу.

Розділ I. Теоретико-методологічні засади дослідження проблеми бідності

Сьогодні є поширеним доволі спрощене розуміння бідності. Загальне розуміння бідності відображається у такому твердженні: «бідність – це соціальні відносини, що характеризуються відсутністю необхідних матеріальних засобів для того, щоб провадити «нормальне» (відповідно до норм прийнятих суспільством) життя, наприклад, неможливість прогнати свою родину, дати освіту дітям чи забезпечити сім'ю якісним медичним обслуговуванням»[16, с. 7].

Така дефініція є цілком зрозумілою. Спробуємо доповнити дане визначення, врахувавши ще одну інтегральну ознаку, а саме: неможливість усебічного, вільного та повноцінного розвитку особистості. Крім того, «бідність», варто розглядати одночасно як чинник і результат поглибленого відчуження людини від продуктів своєї праці, від суспільства, від самої себе, від своєї людської сутності[8].

Варто зазначити, що досвід статистичних і соціологічних розвідок дозволяє виокремити принаймні шість основних різновидів бідності: монетарну, деприваційну, відносну, абсолютну, об'єктивну та суб'єктивну (табл. 1.1). Кожен із них має власну методологію виявлення та обчислення потреб особи, що потрапила у скрутне матеріальне становище.

Таблиця 1.1
Різновиди бідності та їхня сутність

№	Вид бідності	Сутність
1.	Монетарна	Визначається на основі критеріїв абсолютної та відносної бідності.
2.	Деприваційна	Визначається кількістю та характером тих втрат та соціальних обмежень, яких вони зазнають у повсякденному житті.
3.	Відносна	Розуміється як ситуація, коли індивід не має

		достатньо коштів, щоб жити за прийнятним для даного суспільства стилем життя.
4.	Абсолютна	Передбачає таке становище індивіда, коли на свій дохід він не може придбати товари та послуги, необхідні для задоволення основних соціальних потреб, характерних для даного суспільства.
5.	Об'єктивна	Визначається на основі прийнятих в країні критеріїв доходу та доступу до тих чи інших матеріальних та духовних благ: можливість дати дітям освіту, отримати професію, якісно лікуватися, мати житло, яке відповідає загальноприйнятим стандартам.
6.	Суб'єктивна	Визначається на підставі самооцінки індивідом власного матеріального становища.

Джерело: автор склав самостійно на основі [13].

Розглянемо концепт «межа бідності». Межа бідності – це той мінімальний рівень доходу, який ідентифікується кожною країною індивідуально. Для того, аби визначити поріг бідності потрібно знайти співвідношення загальної вартості всіх необхідних основних ресурсів, які людина споживає в середньому на 1 рік[18].

Багато соціологів та економістів при дослідженні феномену бідності і її формопроявівспираються на закономірність, запропоновану наприкінці 19 ст. німецьким ученим Е. Енгелем(так званий закон Енгеля)[8].

Закон Енгеляполягає у відображенні тісного взаємозв'язку між рівнем доходів і структурою витрат сім'ї, а також обернено пропорційну залежність між часткою витраченого національного доходу на споживання та рівнем добробуту населення.

Відповідно до закону Енгеля, із зростанням доходу сім'ї питома вага витрат на харчування знижується, частка витрат на придбання одягу, оплату житла та комунальних послуг змінюється не суттєво, а питома вага витрат на задоволення культурних та інших нематеріальних потреб помітно зростає.

Зовнішні взаємозв'язки, на думку Енгеля, діють відповідно до закону природи, якому влада не може протидіяти. Водночас, німецький учений А. Швабе відзначав обмеженість окремих положень закону Енгеля, зокрема те, що від доходів залежить тенденція змін витрат на житло.

Аналогічну залежність у відношенні житла розглядають у своїх наукових працях такі вчені як С. Струмилін, Г. Полляку 1920-х рр., С. Задорожна, Н. Коваленко у 2015-2016 рр. та ін. [2].

Однією з причин падіння рівня добробуту українців є зниження курсу гривні. На думку дослідників, бюджет України на 2017 рік містить в собі загрози подальшої інфляції та посилення фінансового тиску на бізнес в країні, зменшення кількості робочих місць, зниження реальних доходів пенсіонерів.

Згідно рейтингу добробуту країн світу TheLegatumProsperityIndex, Україна займає лише 107 місце. Найгірші показники у сферах: ефективність управління, демократія і верховенство права, рівень безпеки, соціальна сфера. Кращий показник за рівнем освіти. Однак, недостатнє фінансування науки та технологічних інновацій, її низька конкурентоздатність, відсутність дієвої реформи системи освіти можуть знизити ці показники у наступному році.

За словами експертів Українського інституту дослідження екстремізму, понад 58% громадян України перебувають за межею бідності, а це є загрозливим трендом. Згідно зі світовою практикою, країни з кількістю бідних понад 50% мають найбільшу загрозу масових протестів та заворушень [4].

Для розуміння реалій бідності, проаналізуємо її показники за багатовимірною оцінкою I-го півріччя 2016 року:

– рівень бідності за відносним критерієм склав 24,1% (за I півріччя 2015 року – 24,3 %);

– рівень бідності за відносним критерієм крайньої бідності становив 10,0% (I півріччя 2015 року – 10,4%);

– рівень бідності за абсолютним критерієм (доходи нижче прожиткового мінімуму) знизився на 2,7 в.п. і склав 5,5% (I півріччя 2015 року – 8,2%);

- рівень бідності за вартістю добового споживання на рівні 5 доларів США склав 1,7% (I півріччя 2015 року – 3,7%);
- рівень бідності серед працюючих за відносним критерієм становив 19,9% (I півріччя 2015 року – 19,7%);
- рівень бідності серед дітей до 18 років за відносним критерієм склав 29,7 % (I півріччя 2015 року – 30,2%) [9].

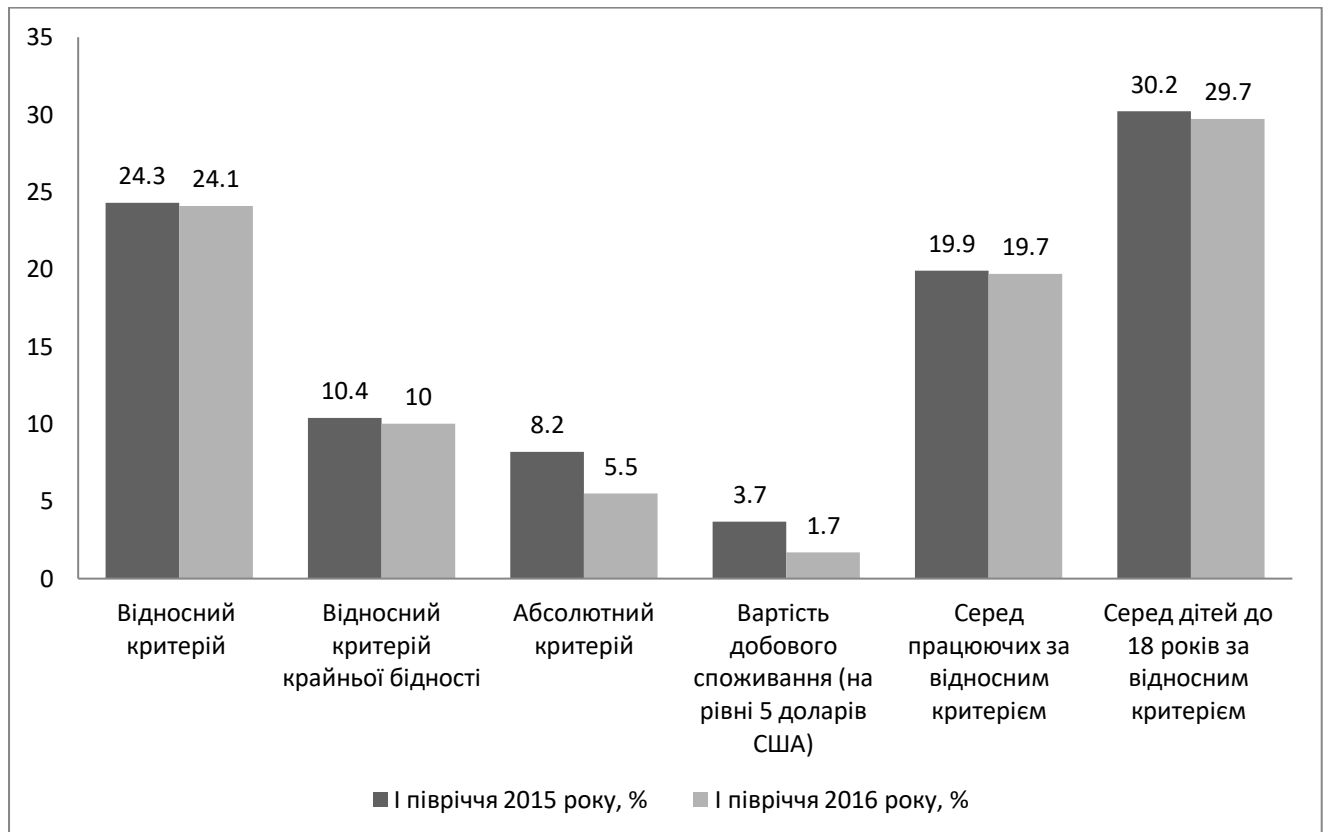

Рис. 1. Моніторинг показників бідності за багатовимірною оцінкою
Джерело: автор склав самостійно на основі [9].

Отже, здійснивши моніторинг рівня бідності за I-ше півріччя останніх двох років, можемо зробити висновок, що за вище наведеними критеріями, спостерігаємо поступовий та незначний спад рівня бідності, тим не менш, важливим є те, що даний процес лише починає набирати обертів.

За оцінкою Світового банку, межею бідності є щоденний дохід у розмірі 1 дол. на 1 людину, а для країн Європи і Центральної Азії – 4 дол. на день.

Абсолютний рівень бідності включає мінімум соціальних благ, тоді як крайній рівень такої бідності – лише щонайменший набір продуктів харчування. У кількісному вимірі найчастіше для вивчення відносної бідності

використовується фіксована частка (40-60%) середнього доходу або рівня споживання. Так, у країнах ЄС відносним показником бідності є такий дохід домогосподарств, який становить 40-60% середнього.

Таким чином, розглянутий концепт «межа бідності» – це мінімальний, індивідуальний для кожної країни, рівень доходу, а термін «бідність» – соціально-економічна проблема суспільства, результатом якої є поглиблене відчуження індивіда від продуктів праці, соціуму. Це ключове поняття має свої специфічні різновиди: монетарний, деприваційний, відносний, абсолютний, об'єктивний та суб'єктивний, кожен із них має свої вище зазначенні характеристики.

Як бачимо, одним із основних важелів при вивченні феномену бідності є закон Енгеля, який полягає у відображенні взаємозв'язку між рівнем доходу населення, а також структурою витрат сім'ї.

Розділ II. Порівняльний аналіз рівня бідності в Україні та країнах ЄС

За даними соціологічного центру «Рейтинг», Україна посідає у Європі останнє, 40 місце за часткою витрат на продукти харчування [15].

Частка витрат на продукти харчування в українських сім'ях сягає близько 50, 2%, що являється максимальним показником серед країн Європи.

Середньостатистична сім'я витрачає більше половини своїх доходів на продукти харчування, у той час, коли в країнах з високим рівнем життя цей показник сягає 10-15% з сімейних витрат.

Це зумовлено невисокими середніми доходами громадян України. Така ж достатньо складна ситуація присутня у таких країнах: у Молдові (43,2%) і Сербії (42,9%).

У Європі перше місце в рейтингу посідає одна із найбільш благополучних країн Європи – Люксембург, де витрати на продукти харчування середньостатистичної сім'ї в 2017 році складають лише 8,3% необхідних розходів.

На другому місці Великобританія з 9,3 %. Нижче наведено рейтинг країн за часткою витрат на продукти в загальному доході [14]:

- Люксембург (8,3%);
- Великобританія (9,3%);
- Австрія (10%);
- Ірландія (10,2%);
- Данія (11,3%);
- Кіпр (13,5);
- Франція (13,7%);
- Іспанія (14,2%);
- Італія (14,4%)
- Естонія (19%);
- Латвія (19,2%);
- Болгарія (19,7%).

Експерти підкреслюють, що частка витрат на їжу тісно корелює з ВВП на душу населення, зазначивши, що чим більше перший показник у країні більший, тим нижчий інший [15].

Майже кожному четвертому жителю Європейського Союзу загрожує бідність, або ситуація, у котрій він через недостатність засобів не зможе повноцінно брати участь у соціальному житті суспільства. Про це говорилося 17 жовтня 2016 року у повідомленні Європейського статистичного відомства Eurostat, приуроченого до Міжнародного дня боротьби з бідністю. У 2015 році у Європейському Союзі на межі бідності знаходилися 23,7% жителів, що становить 119 мільйонів осіб. У 2012 році квота склала 25% і з тих пір вона щорічно скорочується.

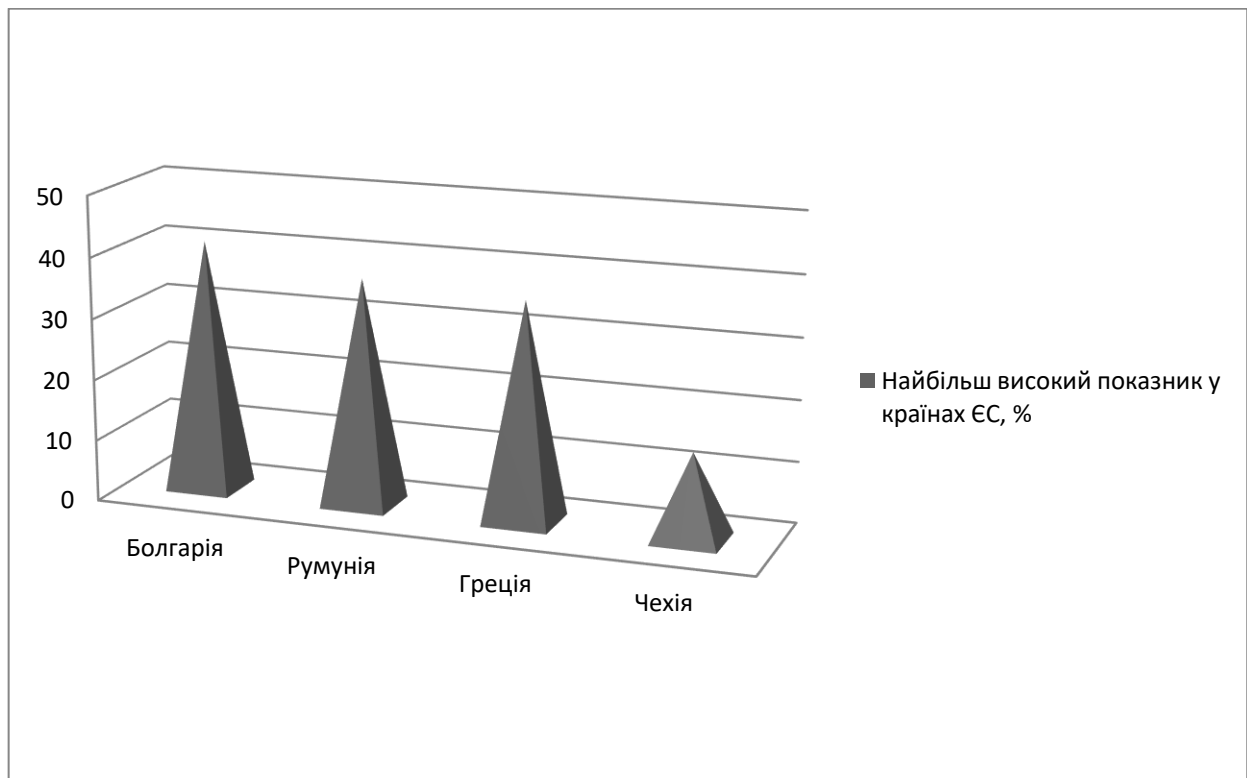

Рис.2. У Німеччині бідність загрожує близько 20% населення

Джерело: автор склав самостійно на основі [5].

Як бачимо з рис. 2, найбільш високий показник бідності серед країн із Євросоюзу у: Болгарії (41%); Румунії (37%); Греції (35,7%).

Що ж є межею бідності в ЄС? У якому контексті розглядається це питання?

Розглянемо статистику, що розраховує показник на основі критеріїв (табл.2.1):

Табл 2.1

Розрахунок показника

№	Критерії
1.	Бідність, спричинена низьким рівнем доходів
2.	Недостача матеріальних благ
3.	Низька інтенсивність праці

Джерело: автор склав самостійно на основі [5].

Небезпека бідності, причиною якої став низький рівень доходів у ЄС, має свою специфіку в кожній державі. При цьому бідним вважається той, чиї доходи складають менше 60% від середніх по країні. Так, у Німеччині в минулому році межею бідності вважався річний дохід в 12401 євро на одну особу в рік. У цій країні в дану групу потрапили 16,7% населення, у середньому в ЄС цей показник складає 17,3%.

Недостача матеріальних благ визначається за дев'ятьма критеріями, із яких не менше чотирьох повинні бути дієвими. Серед них, наприклад, неспроможність вчасно заплатити за оренду квартири чи рахунок за телефон, дефіцит грошей на повноцінне опалення, відсутність кольорового телевізора у побуті. Низькою інтенсивністю праці вважається та ситуація, у котрій людина, здатна працювати на повну ставку, реально пропрацювала менше 20% робочого часу за рік; при цьому студенти не враховуються[5].

Одним із основних вищезгаданих критеріїв бідності є низький рівень доходів. Для аналізу та порівняння межі бідності станом на 2016-2017 рр. в Україні та країнах ЄС, пропонується розглянути табл.2.2.

Аналізуючи табл. 2.2, можна дійти до висновку, що у порівнянні із заробітними платами у країнах Євросоюзу, рівень доходів в Україні значно нижчий. Так, наприклад, у Данії він становить 6068,97 євро, а в Україні (235,19 євро, тобто майже у 26 разів менший).

Табл. 2.2

Місячний заробіток в Україні та у Європі, який є показником бідності,
євро

№	Назва країни	Заробіток 1 особи в місяць, євро
1.	Болгарія	637,29
2.	Румунія	742,40
3.	Литва	880,00
4.	Латвія	1053,97
5.	Польща	1114,75
6.	Угорщина	1066,67
7.	Хорватія	1261,02
8.	Словакія	1258,82
9.	Чехія	1249,64
10.	Естонія	1352,94
11.	Мальта	1878,90
12.	Греція	1588,490
13.	Португалія	1801,57
14.	Кіпр	2173,33
15.	Словенія	2218,49
16.	Іспанія	2417,78
17.	Об'єднане королівство Великобританії	3482,35
18.	Італія	3141,61
19.	Ірландія	3810,17
20.	Німеччина	3812,50
21.	Австрія	3705,88
22.	Фінляндія	4031,50
23.	Нідерланди	3975,38
24.	Франція	3929,25
25.	Люксембург	5462,07
26.	Швеція	4338,26
27.	Бельгія	4511,11
28.	Данія	6068,97
29.	Україна	235,19

Джерело: автор склав самостійно на основі [11] та [12].

Обравши показники середньої заробітної плати кількох країн ЄС, можемо побачити на Рис. 3 їх різницю, а також, відповідно до цього показника, зробити висновок, що кожна країна має свій індивідуальний поріг бідності.

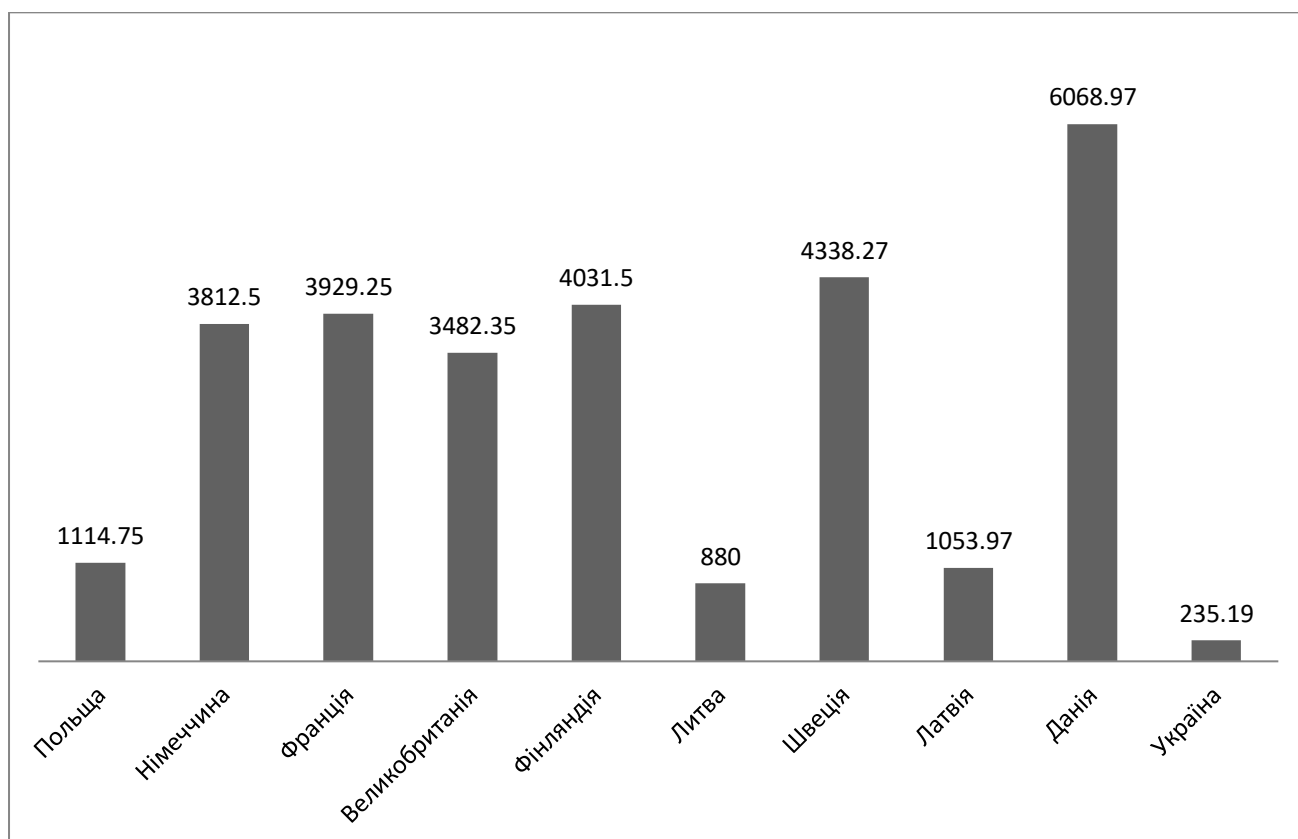

Рис. 3. Місячний зарібок в Україні та у деяких країн Європи

У таблиці 2.3 відображено показник бідності людей у Європі, згідно якого чітко спостерігається, що в залежності від загальної кількості населення, частка бідних людей є різною.

Табл. 2.3

Відсоток бідних людей у Європі

№	Назва країни	Частка бідних людей, %
1.	Ісландія	10
2.	Норвегія	11
3.	Швеція	12
4.	Ірландія	16
5.	Данія	12
6.	Литва	20
7.	Латвія	26
8.	Нідерланди	11
9.	Німеччина	15

№	Назва країни	Частка бідних людей, %
10.	Польща	17
11.	Бельгія	15
12.	Чехія	9
13.	Словаччина	11
14.	Україна	78
15.	Румунія	23
16.	Болгарія	21
17.	Португалія	18
18.	Іспанія	20
19.	Греція	20
20.	Кіпр	16

Джерело: [7].

Як бачимо із табл. 2.3 та рис. 4 в Україні частка бідних від загальної чисельності населення становить вражаючі 78%, тобто близько $\frac{3}{4}$ населення країни.

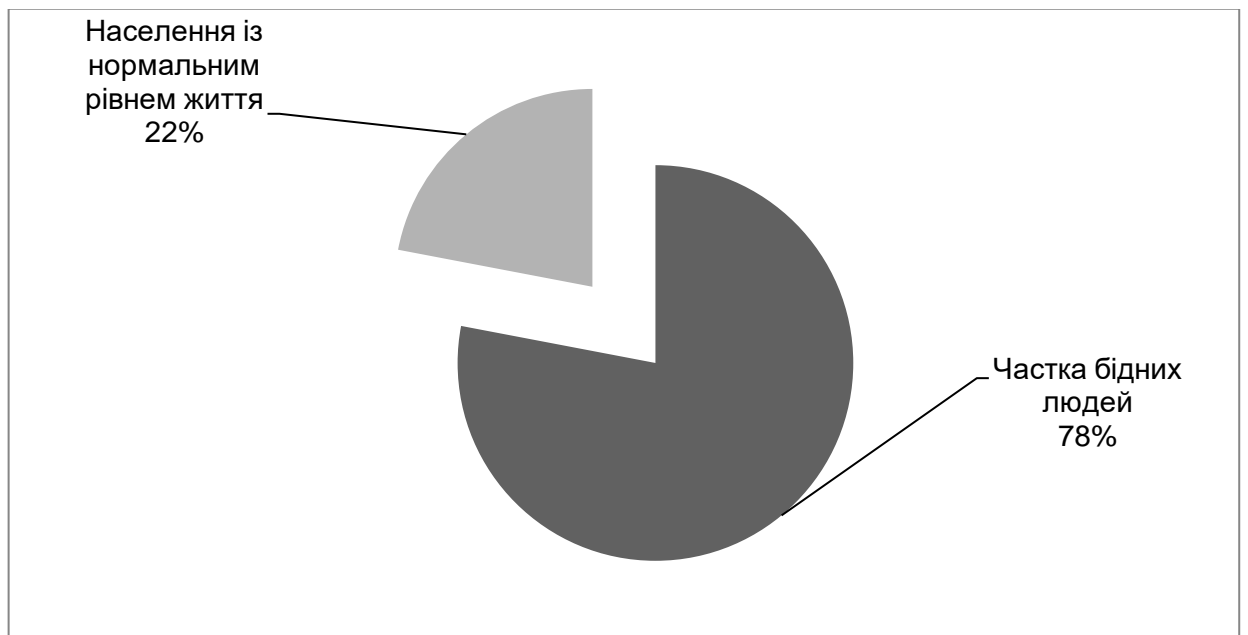

Рис. 4. Співвідношення частки бідності в Україні із загальною кількістю населення

Подолання бідності у всіх формах залишається однією з найактуальніших проблем, що стоять перед світовою спільнотою. Хоча за період з 1990 по 2015 р. кількість осіб, які живуть в умовах крайньої бідності, зменшилася більш ніж наполовину, тобто з 1,9 млрд до 836 млн.. Проте багато з них досі борються за підвищення рівня життя [17].

Отже, можна зробити висновок, що порівнюючи рівень бідності України з країнами Євросоюзу, можна констатувати такий факт, що Україна посідає один із найвищих щаблів за часткою витрат на продукти харчування, у той час, коли найнижчий – Люксембург.

Розглянувши статистику, ми дізналися, що на розрахунок показника бідності суттєво впливають такі три основні критерії: бідність, спричинена рівнем доходів; недостача матеріальних благ, а також низька інтенсивність праці. Проте подолання бідності залишається одним із найактуальніших питань, тому люди досі борються за підвищення рівня свого добробуту.

Розділ III. Шляхи подолання бідності в Україні

Розглянувши причини бідності та здійснивши моніторингове дослідження цієї проблеми у порівнянні «ЄС – Україна», все ж таки залишаються відкритими шляхи її подолання. Найважливіше – практичні шляхи боротьби з цим явищем. Стверджувати, що бідність «існує» – означає зробити перший крок до її подолання.

Як виявилось, найбільший ризик бути відкинутими за межу бідності у Європі мають:

- 1) безробітні;
- 2) люди похилого віку;
- 3) малоосвічені;
- 4) особи із шкідливими звичками;
- 5) особи з вадами здоров'я;
- 6) молодь;
- 7) неповнолітні;
- 8) мігранти[3].

Про існування бідності у конкретному суспільстві можна говорити лише в тому випадку, коли хоча б одна людина не досягає рівня економічного добробуту, який відповідно до стандартів країни вважається деяким розумним мінімумом.

З багатьох причин необхідно також визначити межу бідності. Існує ряд запитань, які допоможуть визначити «рівень» бідності:

1. Як оцінювати «добробут» кожної людини?
2. У якому випадку варто стверджувати, що та чи інша особа являється бідною?
3. Яким чином схематизувати всю ту інформацію про благо окремих людей для вимірювання бідності?

Перші два запитання інколи відносяться до «проблеми визначення» (хто є бідним і на скільки), а третє – до «проблеми формалізації» (наскільки великий рівень існуючої бідності).

Від визначення межі бідності варто перейти до становлення комплексної стратегії державної політики, спрямованої на подолання зазначеної проблеми. Для цього й існує держава, котра на гроші платників податків, виконує функції, які не регулюються ринком. До цієї категорії включено перерозподіл частини доходів, отриманих від багатих людей на користь бідних, які в основному, у зв'язку із непрацездатністю не можуть заробляти собі на хліб у достатній кількості [10, с. 73].

Таким чином, стратегія подолання бідності базується на таких аспектах:

- категоріальному та кількісному визначенні рівня бідності;
- розробці цільових орієнтирів, вказаних на основі ресурсів та термінах, за подоланням існуючого рівня бідності;
- розробці механізму досягнення даних цільових орієнтирів, використовуючи конкретні інструменти соціальної політики.

Не визнавати бідність – не означає, що її немає, адже частка бідного населення є у всіх країнах, включаючи високо розвинуті [10, с.74]. У таких країнах термін «бідність» вживається та розуміється в іншому контексті, ніж в Україні.

Наприклад, у США бідним вважається той, у кого дохід на душу населення нижчий, ніж 40% від середньої заробітної плати в державі, що становить 1200\$, або ж 40\$ (1080 грн.) на добу. При цьому бідні американці отримують допомогу від держави та штату, а також від різних благодійників. Це не завжди гроші, а талони на продукти, безкоштовна їжа, речі, право на відвідування кафе, кінотеатрів, хімчисток. Більше 90% тамтешніх бідних мають житло, автомобіль, мобільний зв'язок, комп'ютер, 90% дітей із мало забезпечених сімей безкоштовно навчаються в школі, їздять на екскурсії [1].

У Західній Європі дохід повинен бути нижче від середнього на 50-60%, а в цілому у розвинутих країнах бідних вважають тих осіб, які за добу витрачають менше 14\$.

На сьогодні Кабінетом Міністрів України вже прописана «Стратегія подолання бідності до 2020 року». У даному документі йдеться про радикальне скорочення кількості малозабезпечених з 28% до 15%. Тобто, до кінця 2020 року бідної верстви населення в Україні повинне становити не більше 6 мільйонів осіб.

У даному розпорядженні прописані Кабміном такі основні кроки боротьби, які спрямовані на зменшення кількості бідного населення в Україні:

1) збільшення кількості робочих місць, що зумовить ріст доходу населення (наприклад, із чотирьох осіб в сім'ї працюватимуть двоє, а не один) та зменшення рівня безробітності;

2) підвищення пенсій і соціальних виплат;

3) забезпечення доступу населення до послуг соціальної сфери, незалежно від місця проживання;

4) створення загальнонаціонального реєстру вакансій із вільним онлайн доступом і актуальністю в режимі реального часу;

5) повне або часткове субсидювання;

6) створення нових робочих місць на підприємствах, які наймають безробітних громадян із чисельності неконкурентоздатних на ринку праці;

7) прогнозування необхідності професій, котрі користуються попитом у роботодавців. Держава надаватиме підтримку і компенсуватиме витрати роботодавців на перекваліфікацію чи кар'єрний зріст особам, старшим сорока п'яти років;

8) введення практики дистанційної зайнятості і додаткових стимулів для роботодавців по працевлаштуванні осіб:

- передпенсійного віку;
- з малолітніми дітьми;
- інвалідів.

9) покращення рівня життя сільського населення (поліпшення транспортної доступності населених пунктів шляхом будівництва та ремонту доріг, збільшення кількості автобусних рейсів та зупинок, створення додаткових стимулів для започаткування бізнесу в сільських місцевостях)[1].

Дана стратегія однозначно має шанс на життя, але для її реалізації необхідно створити сприятливий клімат, який залежить від обох сторін суспільства – влади та народу.

Таким чином, підсумовуючи вище зазначене, може зробити висновки, що у вирішенні даної проблеми важливим фактором є як народ, так і влада. На плечі останніх лягає обов'язок вжити усіх необхідних заходів, аби реалізувати прописану стратегію, контент якої вміщає у собі не лише вирішення проблеми рівня бідності в Україні, але й інших економічних проблем: безробіття та економічного зростання.

Висновки

Підсумовуючи все вище сказане можна зробити висновок, що термін «бідність» – соціально-економічний процес суспільства будь-якої країни. Результатом такої проблеми є поглиблене відчуження індивіда від продуктів праці, соціуму. Дане ключове поняття має свої певні специфічні різновиди: монетарний, деприваційний, відносний, абсолютний, об'єктивний та суб'єктивний, кожен із них має своюособливість.

Розглянутий нами концепт «межа бідності» – це мінімальний, індивідуальний для кожної країни, рівень доходу, аодним із основних важелів при вивченні даного порогу бідності вважається закон Енгеля, який окреслюєспіввідношення рівня доходу сім'ї до структури її витрат.

Здійснивши моніторинг показників бідності за останні два роки, під проєкцією певних критерій, можна констатувати поступове та незначне зменшення бідності в Україні.

Порівнюючи рівень бідності України з країнами Євросоюзу, можна констатувати той факт, що на розрахунок показника бідності суттєво впливають такі три основні критерії: бідність, спричинена рівнем доходів; недостача матеріальних благ, а також низька інтенсивність праці.

Оскільки, одним із важливих чинників, який суттєво впливає на межу бідності у кожній державі – місячний заробіток, то у порівнянні із країнами ЄС, Україна посідає найнижчу сходинку (235,19 євро/місяць), а найвищу – Данія (6068,97 євро/місяць), що є близько у 26 разів більша.

Провівши порівняльний аналіз частки бідних, можна стверджувати, що складова малозабезпеченого населення України становить 78%, у той час, як у Чехії такий відсоток набув значення 9.

Представивши дану стратегію щодо зниження рівня бідності в Україні, варто акцентувати увагу на тому, щоу вирішенні даної проблеми важливим фактором є як народ, так і влада.Такий план цілком може реалізуватися, шляхом створення останніми сприятливого клімату в суспільстві: підтримкою та розширенням бізнесу (у наслідок чого відбудеться збільшення робочих

місць), підвищенням соціальних виплат, оновлення інфраструктури, яка прокладена від міста до сіл, забезпечення зайнятості серед осіб з малолітніми дітьми, інвалідів, а також осіб передпенсійного віку. Виконання зазначених пунктів призведе до значного падіння показників межі бідності, а також вирішить питання безробіття та економічного зростання.

Список використаних джерел

1. В Україні принята очередная программа по борьбе с бедностью. Станет ли бедных меньше? [Електронний ресурс] // Акцент. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://aktsent.com.ua/suspilstvo/261-v-ukraine-prinyata-ocherednaya-programma-po-bor-be-s-bednost-yu-stanet-li-bednykh-men-she.html>.
2. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2000. – 864 с.
3. Єреміца В. Злидні в ЄС: 16 відсотків європейців живуть за межею бідності [Електронний ресурс] / В. Єреміца // Радіо Свобода. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.radiosvoboda.org/a/1862464.html>.
4. Зарубінський О. Бідність – основна загроза безпеці громадян України в 2017 році [Електронний ресурс] / О. Зарубінський, В. Геєць // Главком. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://glavcom.ua/specprojects/press_center/bidnist-%E2%80%93-osnovna-zagroza-bezpetsi-gromadjan-ukrajini-v-2017-rotsi-388732.html.
5. Каждому четвертому жителю ЕС угрожает бедность [Електронний ресурс] // DeutscheWelle. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.dw.com/ru>.
6. Коваленко Н. В. Бідність як соціально-економічна категорія [Електронний ресурс] / Н. В. Коваленко // Державне будівництво. – 2007. – Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVu_2007_2_10.
7. Межа бідності в Україні та Європі [Електронний ресурс] // Z-Україна – Режим доступу до ресурсу: <http://zet.in.ua/news/mezha-bidnosti-v-ukra%D1%97ni-ta-yevropi/>.
8. Мельниченко С. В. Проблеми дослідження феномену бідності в соціально-філософській традиції / С. В. Мельниченко. // Філософія. Психологія. Педагогіка. – 2009. – №3. – С. 43–50.
9. Основні показники рівня життя населення [Електронний ресурс] // Профспілка працівників освіти і науки України. – 2017. – Режим доступу до

ресурсу: <https://pon.org.ua/novyny/5501-osnovn-pokazniki-rvnyya-zhittya-naselennya.html>.

10. Румянцева Е. Е. Стратегия преодоления бедности / Е. Е. Румянцева. – Москва-Берлин: DirectMedia, 2015. – 443 с.

11. Средние зарплаты в Европе: уровень зарплат по странам Евросоюза [Электронный ресурс] // Бизнес, работа и жизнь в Германии на русском. – 2017. – Режим доступа до ресурсу: <http://ru-geld.de/salary/europe.html>.

12. Средняя зарплата по Украине [Электронный ресурс] // Минфин. – 2017. – Режим доступа до ресурсу: <http://index.minfin.com.ua/index/average/>.

13. Струченков О. Динаміка бідності в Україні [Электронный ресурс] / О. Струченков // Спільне: журнал соціальної критики. – 2016. – Режим доступа до ресурсу: <http://commons.com.ua/ru/dynamika-bidnosti-in-ua/>.

14. Українці витрачають на їжу не менше 50% сімейного бюджету [Электронный ресурс] // Agravery. – 2017. – Режим доступа до ресурсу: <http://agravery.com/uk/posts/show/ukrainci-vitracaut-na-izu-ne-mense-50-simejnogo-budzetu>.

15. Украину назвали самой бедной страной в Европе. // Маркетинговые исследования в Украине. – 2013. – №6. – С. 59–60.

16. Харченко А.М. Соціальна проблема глобалізації – бідність: шляхи її подолання / А.М. Харченко // Фінансовий простір. – 2012. – №1(5). – С.7-12.

17. Ціль 1: Подолання бідності [Электронный ресурс] // Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй. – 2017. – Режим доступа до ресурсу: <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-1-no-poverty.html>.

18. Ravallion M. PovertyLines [Электронный ресурс] / M. Ravallion // TheNewPalgraveDictionaryofEconomics. – 2008. – Режим доступа до ресурсу: www.dictionaryofeconomics.com.